

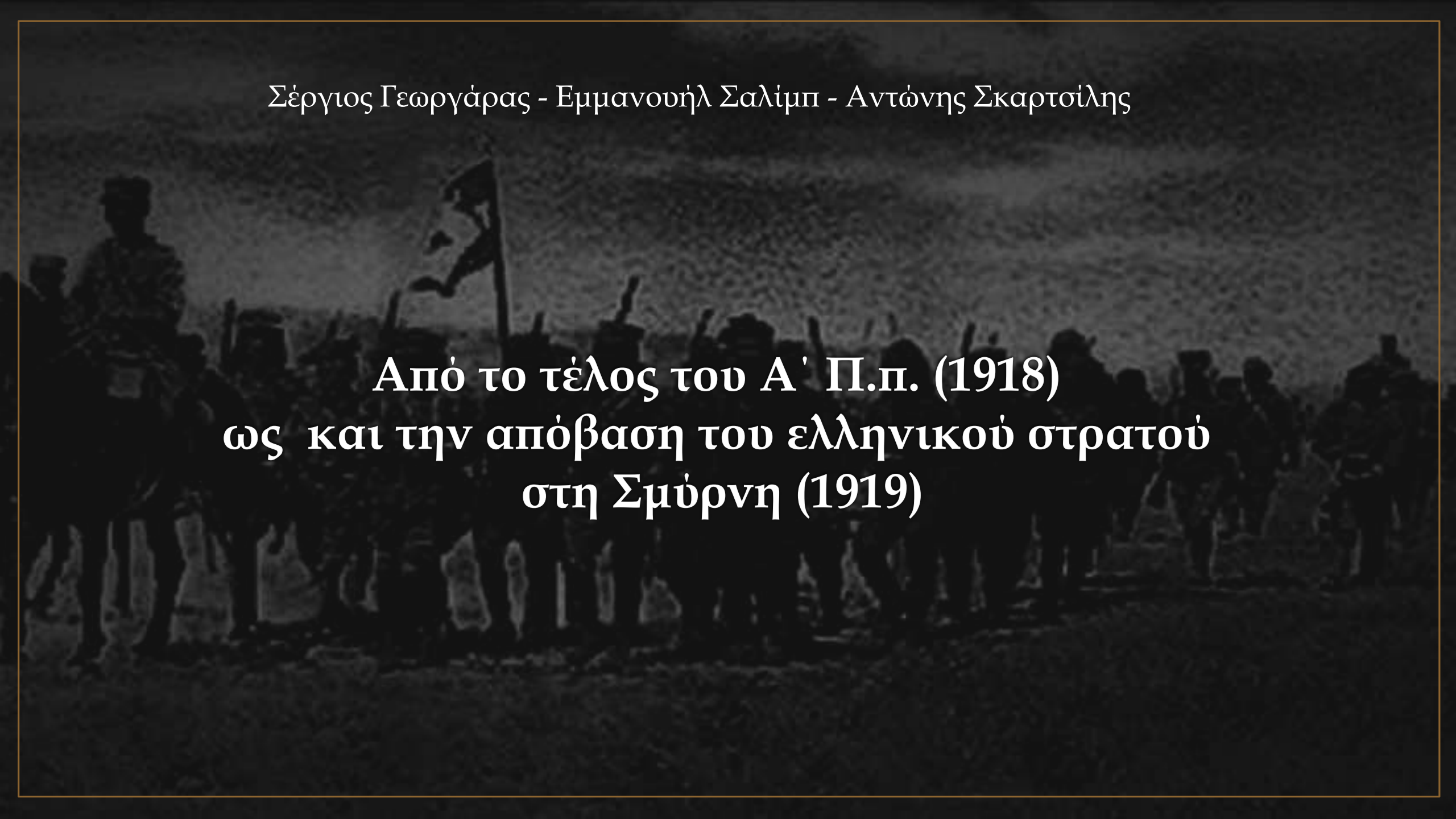

*...Από τον «δροσοστάλακτον» Μάιο [1919]
στον «καυτόν» Αύγουστο... [1922]*

Ο μικρασιατικός πόλεμος και η Καταστροφή

Ο μικρασιατικός πόλεμος

Σέργιος Γεωργάρας - Εμμανουήλ Σαλίμπ - Αντώνης Σκαρτσιλης

**Από το τέλος του Α' Π.π. (1918)
ως και την απόβαση του ελληνικού στρατού
στη Σμύρνη (1919)**

Η Ανακωχή του Μούδρου

Το βρετανικό θωρηκτό «Αγαμέμνων» επί του οποίου και υπεγράφη η ανακωχή του Μούδρου

- ◊ 18 Οκτωβρίου 1918
- ◊ Αντάντ - Οθωμανική Αυτοκρατορία
- ◊ Σήμανε τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου
- ◊ Ταπεινωτικοί όροι για τους Οθωμανούς

Λ. Κογεβίνας, Το θωρηκτό «Αβέρωφ» στην Κωνσταντινούπολη το φθινόπωρο του 1918
Η Κωνσταντινούπολη είχε τότε περίπου 200.000 Έλληνες

Το Υπόμνημα του Βενιζέλου στο Συνέδριο του Παρισιού 17 Δεκεμβρίου 1918

- ♦ Διεκδικούνται Ανατολική Θράκη, Ίμβρος & Τένεδος και μία μεγάλη ζώνη στα δυτικά παράλια της Μικράς Ασίας
- ♦ «Η Ελλάς δεν πηγαίνει εκεί όπου της λείπει η εθνολογική βασίς»

Ελευθεριος Βενιζέλος (1864 – 1936)

Η εντολή για αποστολή ελληνικών στρατευμάτων στη Μικρά Ασία

- ◈ Το συμφέρον της Βρετανίας
- ◈ Η κατάληψη της Αττάλειας από τους Ιταλούς
- ◈ Απρίλιος του 1919 – Η απόφαση

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου του Παρισιού

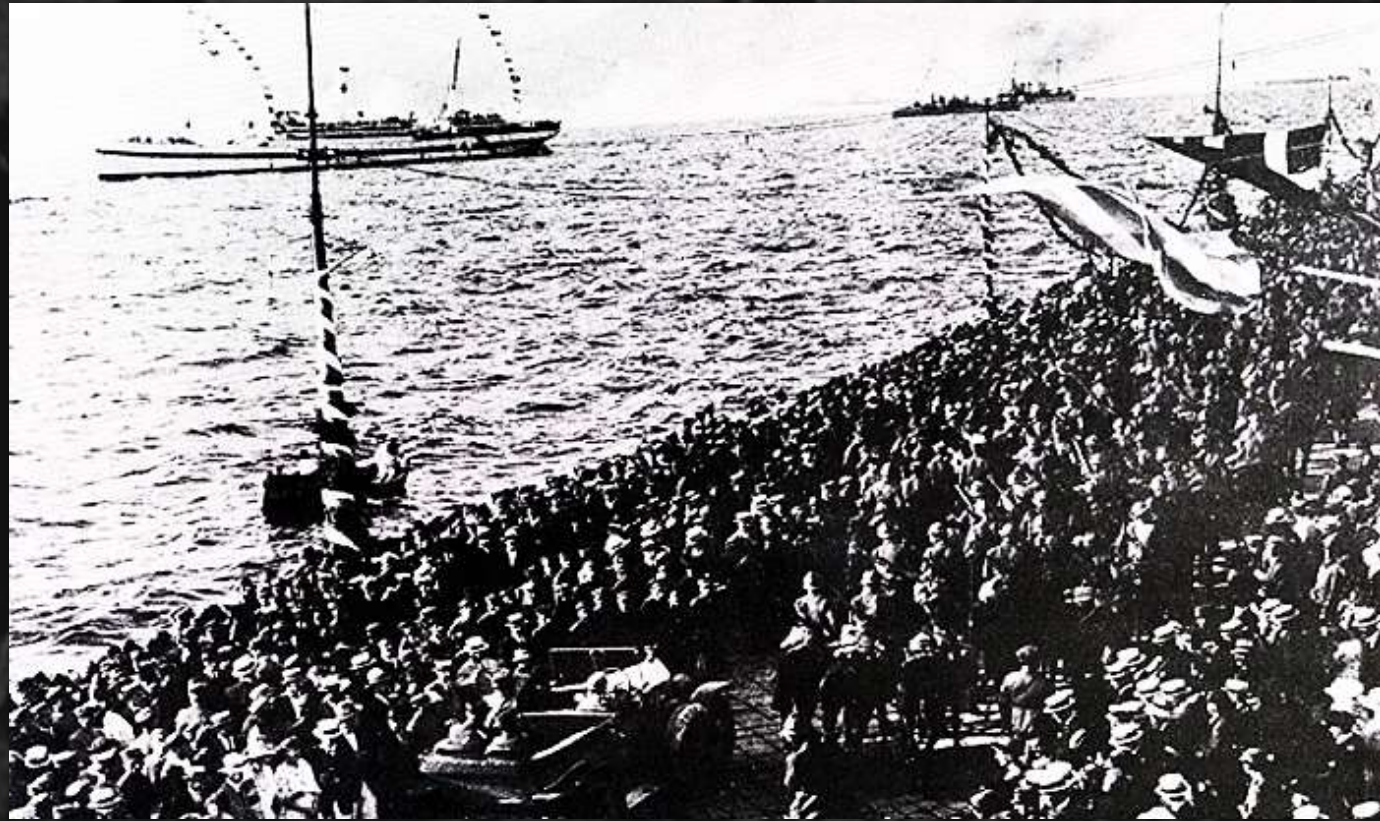

Η απόβαση στη Σμύρνη

- ◊ 2 Μαΐου 1919
- ◊ Εκστρατευτικό σώμα από την Ελευθερούπολη Καβάλας αποβιβάζεται στην ιωνική γη
- ◊ Οι Έλληνες της Σμύρνης πανηγυρίζουν
- ◊ Αιματηρά επεισόδια

Η προκυμαία της Σμύρνης την ώρα της απόβασης

Τμήματα του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη

Η ελληνική διοίκηση της Σμύρνης

- ◊ Υπατος αρμοστής της Σμύρνης από τον Φεβρουάριο του 1919 ορίστηκε ο Αριστείδης Στεργιάδης, προσωπικός φίλος του Βενιζέλου
- ◊ Αινιγματική προσωπικότητα
- ◊ Θεωρία ελληνοτουρκικής συνύπαρξης
- ◊ Κατηγορήθηκε ότι συχνά παραφερόταν σε βάρος Ελλήνων
- ◊ Σημαντικό διοικητικό & εκπαιδευτικό έργο, επανεγκατάσταση Ελλήνων προσφύγων

Μαριλίζα Φουρτουνίδου -Ανναμπέλλα Τσίντζου-Μαρία Σπύρου -Ηρώ Ρίζου

Από τη Συνθήκη των Σεβρών έως τις εκλογές του 1920

Ηγέτες και αξιωματούχοι όλων των κρατών - μεταξύ τους ο Ελευθέριος Βενιζέλος, δεύτερος από αριστερά στη δεξιά πλευρά του τραπεζιού - διαπραγματεύονται τους όρους της ειρηνευτικής συμφωνίας

Η Συνθήκη των Σεβρών

- ♦ 28 Ιουλίου 1920, Σεβρ Γαλλίας
- ♦ Συνέδριο Ειρήνης
- ♦ Ανάμεσα στους νικητές του Α' Π.π. και την ηττημένη Οθωμανική Αυτοκρατορία
- ♦ Οριστικοποιείται το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Οι όροι

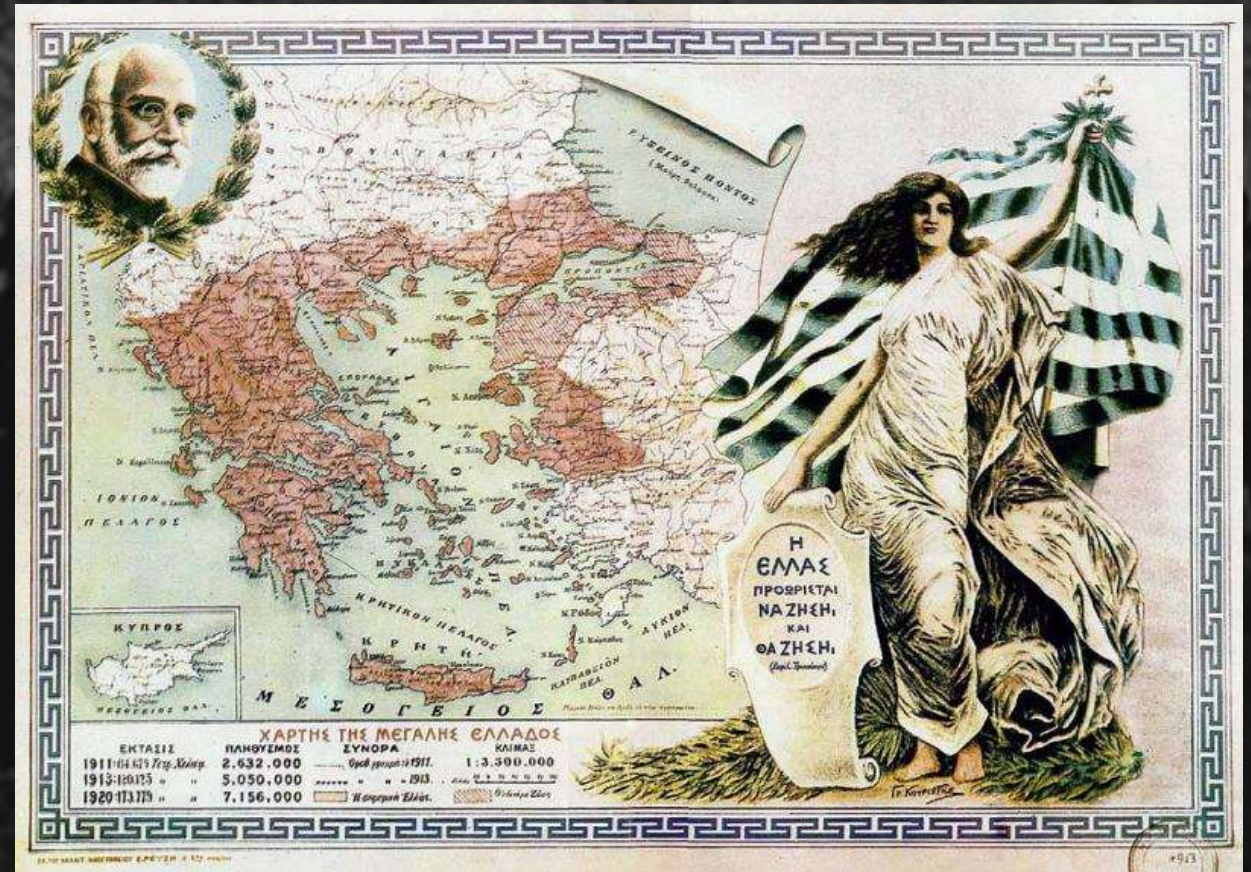
- ❖ Η Οθωμανική Αυτοκρατορία παρέδιδε:
- ❖ Μεσοποταμία, Παλαιστίνη και Υπεριορδανία → Βρετανία
- ❖ Συρία, Λίβανο → Γαλλία
- ❖ Ανατολία → Ιταλία
- ❖ Κουρδιστάν, Αρμενία → ανεξάρτητα κράτη

Συνθήκη Σεβρών

Στην Ελλάδα παραχωρούνταν:

1. Ίμβρος και Τένεδος
2. Δ. και Α. Θράκη μέχρι Κωνσταντινούπολη
3. Κατοχή και διοίκηση περιοχής Σμύρνης για 5 χρόνια
4. Δωδεκάνησα (πλην Ρόδου)

Η Ελλάδα των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών

Το διθυραμβικό πρωτοσέλιδο της
εφημερίδας **ΕΜΠΡΟΣ**:

«Ο κ. Βενιζέλος, δι' υπερτάτης προσπάθειας, τα υπερπήδησεν ως όλα τα άλλα, όπως συμπληρώσει ένα αθάνατον θρίαμβον, διά τον οποίο όλοι οι Έλληνες σήμερα, εν μέσω των εκδηλώσεων της εξάλλου ταύτης χαράς, στρέφουν προς αυτόν ευγνωμόνως την σκέψιν και αισθάνονται την καρδιά των πάλλουσαν εκ της ιεροτέρας συγκινήσεως».

Στρατιωτικές επιχειρήσεις μετά τη Συνθήκη

Άδεια επέκτασης
ελληνικής ζώνης
κατοχής

Μάιος: Κατάληψη Α.
Θράκης έως
Κων/πολη

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΤΕΡΙΚΟΥ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΕΑ ΕΣΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡ. 54	ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡ. 100
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ	37	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ	60
ΤΡΟΜΙΚΟΙ	16	ΤΡΟΜΙΚΟΙ	30

ΕΙΣΑΓΕΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΔΕΙΤΑ 15
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΥΑΓ. ΛΑΧΑΝΟΚΑΡΔΗΣ

ΕΜΠΡΟΣ

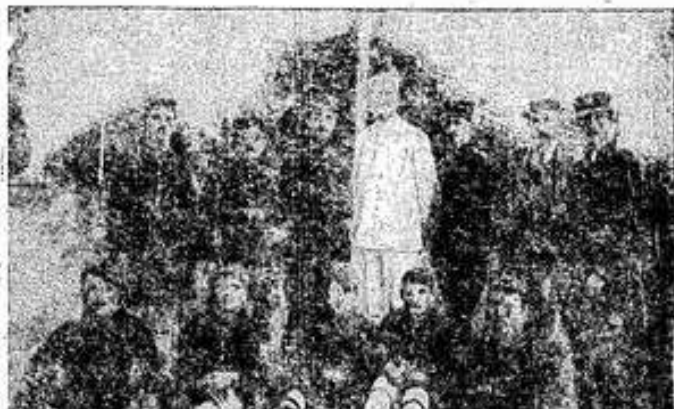
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΤΟΣ 24^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ 8529 | ΧΡΟΝΟΣ ΤΡΕΘΟΥ 138 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Όδ. Σαφελόπουλ' Αρσένος | ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ 13 ΙΟΥΛΙΟΥ 1930

Η ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΕΠΕΣΕ ΧΘΕΣ

ΠΑΝΩΛΕΘΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ. - Ο ΥΠΕΡΛΑΜΠΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ, Ο ΥΠΑΤΟΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ, Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΕΙΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Τὴν σποράδα τῆς Πανόλης παρεστῶντα βόλκων καὶ ἄρματα καὶ πύργους καὶ ἄλλα ὅπλα καὶ ἄρματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκστράτειας εἰς τὴν Αἰνῶν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

(Φωτ. καὶ ἀντ. ο. Χ. Καραῖς)

Επιχειρήσεις στη Μικρά Ασία

Ιούνιος 1920:

- 19: Απόβαση στην Αρτάκη και την Πάνορμο
- 21: Έναρξη προέλασης
- 23: Κατάληψη Σαλιχλής, Σόμας, Φιλαδέλφειας
- 25: Κατάληψη Προύσας

Κατάληψη της
πόλης Ουσάκ
→ Ελληνικός
στρατός διείσδυσε
σε βάθος 100-150
χλμ

Το κλίμα του εθνικού Διχασμού

◊ Παράλληλα στην χώρα διατηρούνταν ο εθνικός διχασμός ανάμεσα σε φιλοβασιλικούς και Βενιζελικούς από τις αυθαιρεσίες κατώτερων οργάνων της βενιζελικής παράταξης

1. Απόπειρα δολοφονίας Βενιζέλου

2. Δολοφονία του αντιβενιζελικού Ίωνα Δραγούμη

→ αφορμές για κορύφωση πολιτικού φανατισμού και δυσμενή σχόλια από ξένους

Απόπειρα δολοφονίας Βενιζέλου στο σταθμό
της Λυών του Παρισιού από δύο
αντιβενιζελικούς

Αντεκδίκηση: Δολοφονία του Ίωνα
Δραγούμη, εξέχουσας μορφής του
αντιβενιζελικού χώρου

Ίων Δραγούμης
(1878-1920)

Εκλογές 1920

- ◊ Τέλος θητείας βουλής των Λαζάρων→ εκλογές Νοέμβριο 1920
- ◊ Στον προεκλογικό στίβο κατέβηκαν:
 1. Οι **Βενιζελικοί** (Αντιβασιλικοί)
 2. Η **Ενωμένη Αντιπολίτευση** (Βασιλόφρονες+Αντιβενιζελικοί)
 3. Το νεοσύστατο **Σ.Ε.Κ.Ε.** (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδας)

Δημήτριος Γούναρης
Επικεφαλής της Ηνωμένης
Αντιπολίτευσης

Εκλογές 1920

- ◈ οι Βενιζελικοί ανέμεναν ότι θα κερδίσουν λόγω των πολιτικών και διπλωματικών επιτυχιών (Μεγάλη Ελλάδα)
- ◈ Συνέχιση πολέμου στη Μ. Ασία → ο λαός είχε κουραστεί από τα πολλά χρόνια πολέμου
- 1. **Ενωμένη Αντιπολίτευση:** υπόσχεση ότι θα τερματιζόταν ο πόλεμος
- ◈ Αποτέλεσμα: το κόμμα των Φιλελεύθερων έχασε τις εκλογές του 1920

Εκλογικό σύστημα

- ♦ Πλειοψηφικό σύστημα: Ο συνδυασμός που έρχεται πρώτος στην κάθε εκλογική περιφέρεια κερδίζει όλες τις έδρες, ενώ οι επόμενοι καμία.
- ♦ Βενιζέλος → 50,31%
- ♦ Αντιπολίτευση → 49,36%
- ♦ Όμως: έχασε στις περιφέρειες (έβγαλε 118 έδρες (εκ των οποίων οι 52 έδρες ήταν της Αν. και Δυτ. Θράκης)

Εκλογικό σύστημα

- ♦ Πλειοψηφικό σύστημα: Ο συνδυασμός που έρχεται πρώτος στην κάθε εκλογική περιφέρεια κερδίζει όλες τις έδρες, ενώ οι επόμενοι καμία.
- ♦ Βενιζέλος → 50,31%
- ♦ Αντιπολίτευση → 49,36%
- ♦ Όμως: έχασε στις περιφέρειες (έβγαλε 118 έδρες (εκ των οποίων οι 52 έδρες ήταν της Αν. και Δυτ. Θράκης)

Αλλαγή κυβέρνησης

♦ Νικητής εκλογών → συνασπισμός των αντιβενιζελικών και φιλοβασιλικών δυνάμεων: «**Ηνωμένη Αντιπολίτευσις**»

♦ Νέος πρωθυπουργός: Δημήτριος Ράλλης

♦ 22 Δεκεμβρίου: **Δημοψήφισμα** → επαναφορά Κωνσταντίνου

♦ Βάσιμες υποψίες για νοθεία

Αλέξανδρος Α' (1893-1920)
Ο αιφνίδιος θάνατός του (12 Οκτωβρίου 1920) διευκόλυνε τις ενέργειες για την επιστροφή του Κωνσταντίνου

Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος επιστρέφει

Νέα κυβέρνηση

- ◊ Δεν τήρησε τις προεκλογικές υποσχέσεις της για τερματισμό πολέμου.
- ◊ Αρχιστράτηγος Σμύρνης Λ. Παρασκευόπουλος αντικαθίσταται από Α. Παπούλα
- ◊ Ύπατος αρμοστής στη Σμύρνη παραμένει ο Στεργιάδης
- ◊ 22 Ιανουαρίου 1921: Πρωθυπουργός ο Νικόλαος Καλογερόπουλος
- ◊ 26 Μαρτίου 1921: Πρωθυπουργός ο Δημήτριος Γούναρης

Στρ. Τουλούπης-Π. Στελλάτος

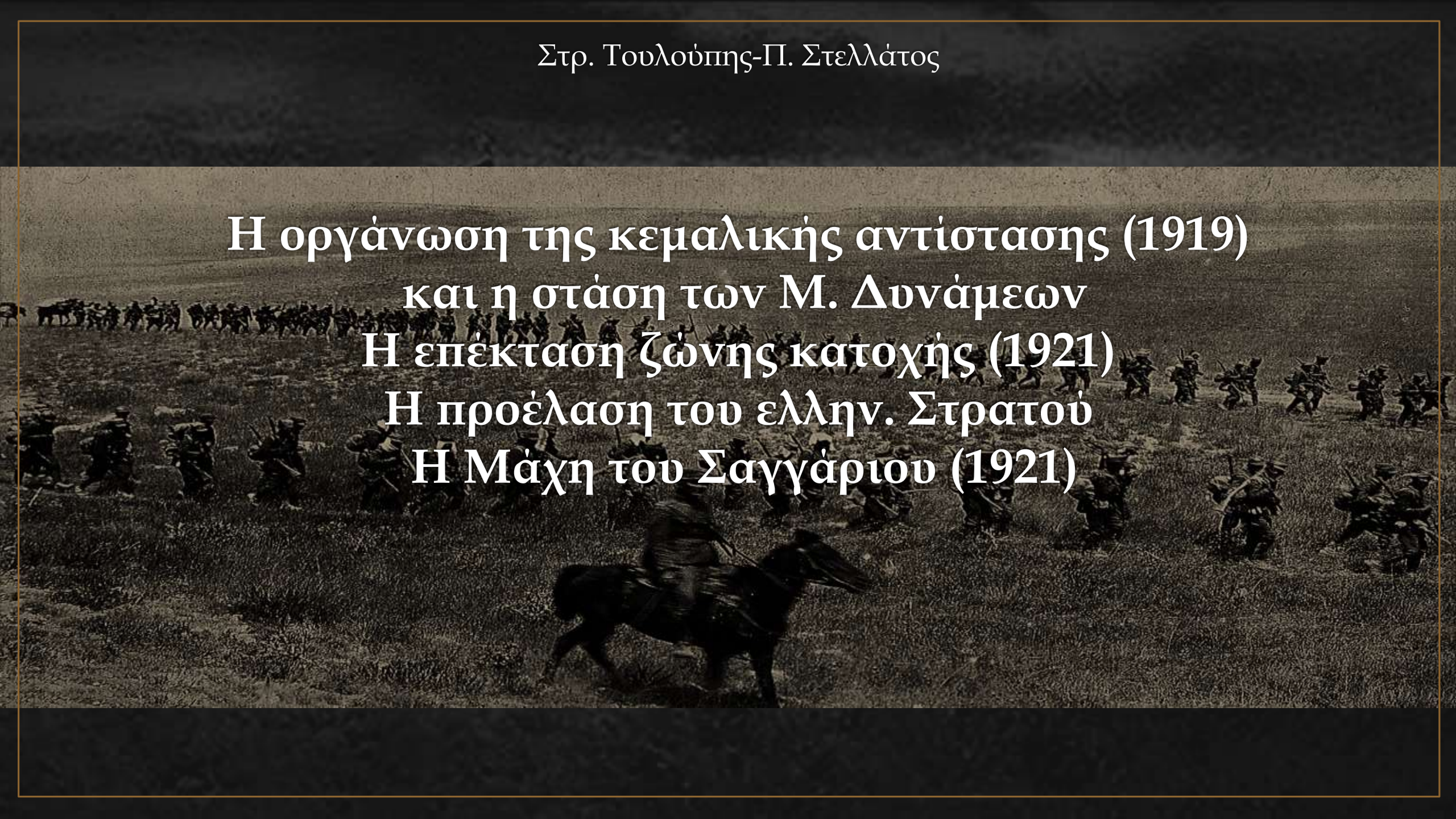
Η οργάνωση της κεμαλικής αντίστασης (1919)

και η στάση των Μ. Δυνάμεων

Η επέκταση ζώνης κατοχής (1921)

Η προέλαση του ελλην. Στρατού

Η Μάχη του Σαγγάριου (1921)

Η οργάνωση της κεμαλικής αντίστασης (1919)

- Επικεφαλής ο Μουσταφά Κεμάλ
- Συνέδρια στο Ερζερούμ και τη Σεβάστεια
- Έδρα του κινήματος η Άγκυρα
- Νίκη κεμαλικών στις εκλογές
- Το Εθνικό Συμβόλαιο

- Η Σημαία των Νεότουρκων

Η οργάνωση της κεμαλικής αντίστασης (1919)

Εθνοσυνέλευση

- Νέο Σύνταγμα
- Μετονομασία σε Τουρκία
- Κατάργηση θρησκευτικού χαρακτήρα
- Μετατροπή σε κοσμικό κράτος
- Πρωθυπουργός ο Κεμάλ

Ο Μουσταφά Κεμάλ

Η στάση των Μ. Δυνάμεων

- Αρχικά υποστήριξη της Ελλάδας
- Μεταστροφή προς την Τουρκία
- Συνθηκολόγηση ανάμεσα σε Γαλλία και Τουρκία, Ιταλία και Τουρκία

Η επέκταση ζώνης κατοχής (1921)

- Συνέδριο του Παρισιού, άδεια επέκτασης της ελληνικής ζώνης κατοχής
- Προέλαση του ελληνικού στρατού
- Κατάληψη μιας εκτενούς ζώνης εδαφών 100 - 150 χλμ.

Χάρτης Μ. Ασίας

◈ Χάρτης της Μικρασιατικής εκστρατείας

Η προέλαση του ελληνικού στρατού

Οι ελληνικές δυνάμεις στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας (καλοκαίρι 1921)

Ο Δημήτριος Γούναρης
(πρωθυπουργός) και ο
βασιλιάς Κωνσταντίνος,
τα πολιτικά πρόσωπα της
Μικρασιατικής
εκστρατείας

Η προέλαση του ελληνικού στρατού

Προέλαση του Στρατού

- Ο τρίχρονος πόλεμος
- Η Άφιξη του Κωνσταντίνου
- Η γραμμή Εσκή Σεχίρ – Κιουτάχεια- Αφιών Καραχισάρ
- 1 Αυγούστου, έναρξη της προέλασης
- Διάσχιση της Αλμυράς ερήμου

Η Μάχη του Σαγγάριου (1921)

- Έλαβε χώρα τον
Αύγουστο του 1921
- Αμφίρροπη έκβαση
- Ανακοπή της πορείας
προς Άγκυρα

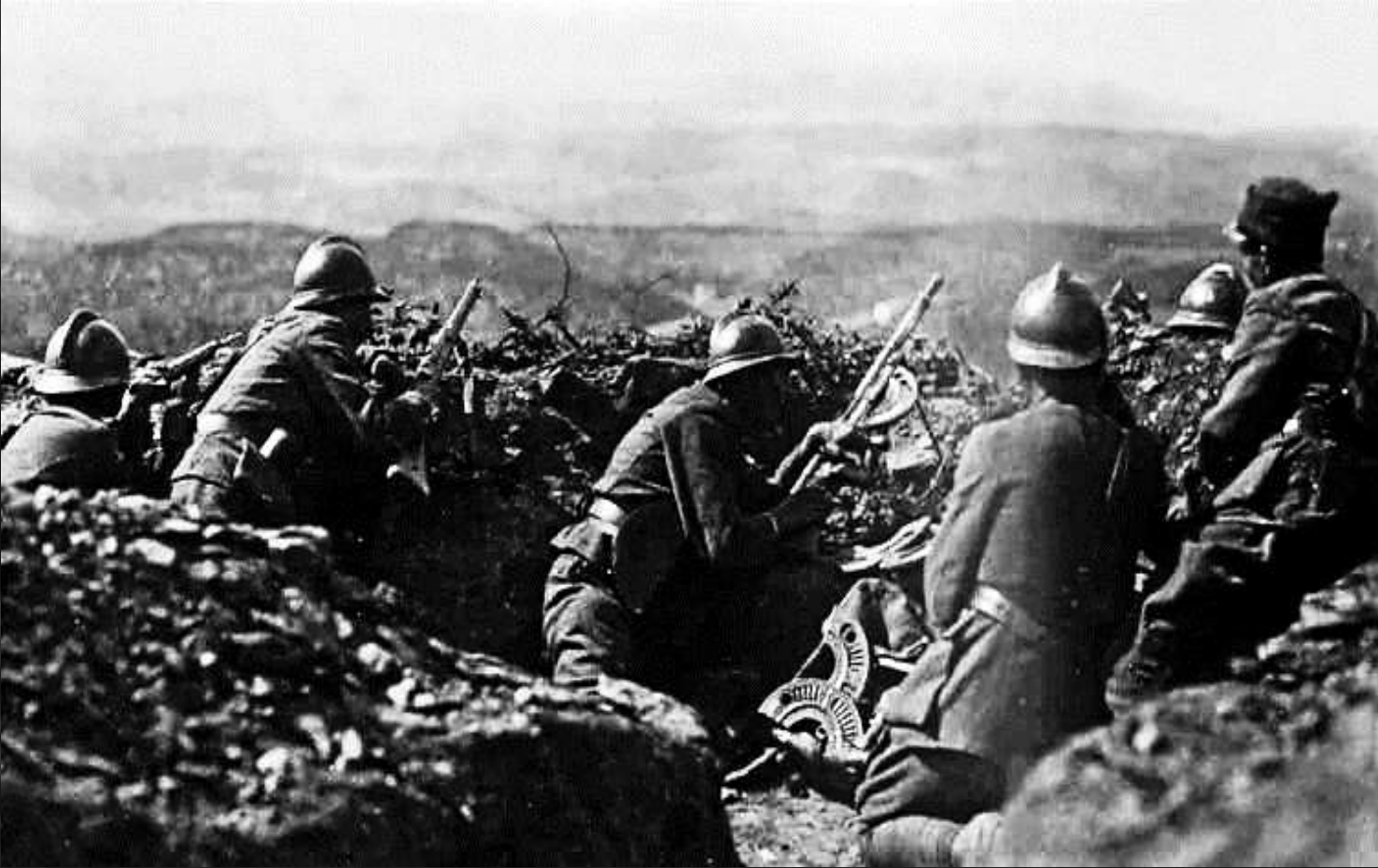
Έλληνες Στρατιώτες

Η Μάχη του Σαγγάριου (1921)

- Θυσίες έμψυχου υλικού και εφοδίων
- Προβλήματα ανεφοδιασμού
- Πτώση του ηθικού

Η Μάχη του Σαγγαρίου (1921)

- 16 Σεπτεμβρίου: αποφασίστηκε η διακοπή της επίθεσης και η προσωρινή μετάπτωση σε άμυνα
- 21 Σεπτεμβρίου: δόθηκε εντολή για διακοπή των επιχειρήσεων και υποχώρηση στις θέσεις εξόρμησης

Στρατιώτες σε θέση εξόρμησης

Η Μάχη του Σαγγάριου (1921)

- Ο ελληνικός στρατός νικούσε στο πεδίο της μάχης
- Απέτυχε η κατάληψη της Άγκυρας
- 25.000 στρατιώτες και αξιωματικοί νεκροί

Βασίλης Σαράφογλου - Γιώργος Τσαμπαρλής - Δημήτρης Χατζηθωμάς

Οι εξελίξεις στο μέτωπο μετά τη μάχη του
Σαγγάριου,
εξελίξεις πολιτικές & διπλωματικές
-κεμαλική αντεπίθεση-υποχώρηση-αποχώρηση
(1921-1922)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΘΝΟΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1921
Η ΠΟΛΥΝΕΚΡΟΣ ΜΑΧΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ
Η ΚΑΤΑΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΠΗΓΑΣ ΤΟΥ ΣΑΓΓΑΡΙΟΥ

DE LA GUERRE GRECO-TURQUE DE 1921
COMBAT TERRIBLE DEVANT ANGIIRA
DEFAITE DES TURCS PRÈS DES SOURCES DU FLEUVE SANGARIO

Οι εξελίξεις στο μέτωπο μετά την μάχη του Σαγγάριου

◈ Υποχώρηση των ελληνικών δυνάμεων στη γραμμή Εσκί Σεχίρ - Κιουτάχεια - Αφιόν Καραχισάρ.

◈ Οι Έλληνες κατείχαν μία ζώνη 100 περίπου χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα, αλλά ούτε να προελάσουν μπορούσαν ούτε να αποχωρήσουν αποφάσιζαν.

◈ Στασιμότητα για περίπου ένα χρόνο, με αποτέλεσμα να δοθεί χρόνος στον Κεμάλ να αναδιοργανωθεί.

◈ Ο **Κεμάλ** κατείχε πλέον την πλήρη αναγνώριση από τους διεθνείς παράγοντες.

Οι όροι του παιχνιδιού έχουν αντιστραφεί

- ◈ Ο Κεμάλ αδιάλλακτος, ενισχυμένος οικονομικά, διπλωματικά και στρατιωτικά.
- ◈ Οι Τούρκοι είχαν συνάψει διπλωματική και οικονομικο-στρατιωτική συμμαχία με τους Γάλλους και τις σοβιετικές δημοκρατίες του Καυκάσου (Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν).
- ◈ Στην Αθήνα έντονες οι ανησυχίες για την οικονομική & στρατιωτική κρίση, αλλά ελάχιστοι τόλμησαν να υποδείξουν υποχώρηση από τη Μικρά Ασία.

Η επέμβαση των συμμάχων δεν ευνοεί τους Έλληνες

- ◈ Οι Σύμμαχοι υπέδειξαν στην ελληνική κυβέρνηση ανακωχή και ειρήνευση με όρους που ουσιαστικά ανέτρεπαν την συνθήκη των Σεβρών, σε βάρος της Ελλάδας (Μάρτιος 1921)
- ◈ Πρότειναν την εκκένωση της Μικράς Ασίας από τον ελληνικό στρατό, χωρίς να υπόσχονται ασφαλή προστασία για τους ελληνικούς πληθυσμούς που κατοικούσαν εκεί.

Ύστατη προσπάθεια διάσωσης του μικρασιατικού ελληνισμού

◈ Το σχέδιο αυτονομίας της περιοχής της Σμύρνης αποτέλεσε μία ύστατη προσπάθεια διάσωσης του μικρασιατικού ελληνισμού.

◈ Το Κεμαλικό Εθνικό Κίνημα είχε γιγαντωθεί και η δυνατότητα δυναμικής εκκαθάρισης στρατιωτικά της κατάστασης διαφαινόταν εφικτή για τους Τούρκους.

Υποχώρηση και αποχώρηση του ελληνικού στρατού

- ◈ Ο ελληνικός στρατός έχοντας μειωθεί αριθμητικά, αφού είχαν μεταφερθεί μονάδες στη Θράκη για την ενδεχόμενη κατάληψη της Κωνσταντινούπολης, είχε χάσει το ηθικό και την αυτοπεποίθησή του.
- ◈ Μην έχοντας κανένα σχέδιο σύμπτυξης, η γραμμή του μετώπου γρήγορα διασπάστηκε και άρχισε η υποχώρηση που μεταβλήθηκε σε φυγή.
- ◈ Το κύριο μέρος του στρατού αποχώρησε με πλοία.
- ◈ Μερικές μεγάλες μονάδες κυκλώθηκαν και αιχμαλωτίστηκαν από τους Τούρκους.

Χαρακτηριστική είναι η αιχμαλωσία του 31ου Συντάγματος, όπως περιγράφεται σε έκθεση της διεθνούς ανακριτικής επιτροπής, Οι έλληνες αιχμάλωτοι εν Τουρκία, σ.33.

«Κατά την υποχώρηση του ελληνικού στρατού, ολόκληρα συντάγματα αιχμαλωτίσθηκαν από τους Τούρκους. Συγκεκριμένα, το 31ο Σύνταγμα αιχμαλωτίστηκε κοντά στη Σμύρνη και οι στρατιώτες οδηγήθηκαν στην περιοχή της Μαγνησίας. Στη διάρκεια της πορείας, οι Τούρκοι γύμνωσαν τους στρατιώτες, τους αφαίρεσαν τα υποδήματά τους και τους άφησαν εκτεθειμένους στο κρύο, με ελάχιστο νερό και τροφή, ενώ καθημερινά επέτρεπαν στους τούρκους στρατιώτες και πολίτες να τους ξυλοκοπούν και να τους βασανίζουν. Οι περισσότεροι υπέκυψαν από τις κακουχίες, κι έτσι από τις 5.000 στη Μαγνησία έφθασαν μόλις 1.500. Επιπλέον, οι στρατιώτες αντιμετώπισαν και την «εφευρετικότητα» του τουρκικού όχλου, που σκορπούσε στους δρόμους σπασμένα μπουκάλια, για να πληγώνονται τα γυμνά πέλματα των αιχμαλώτων...»

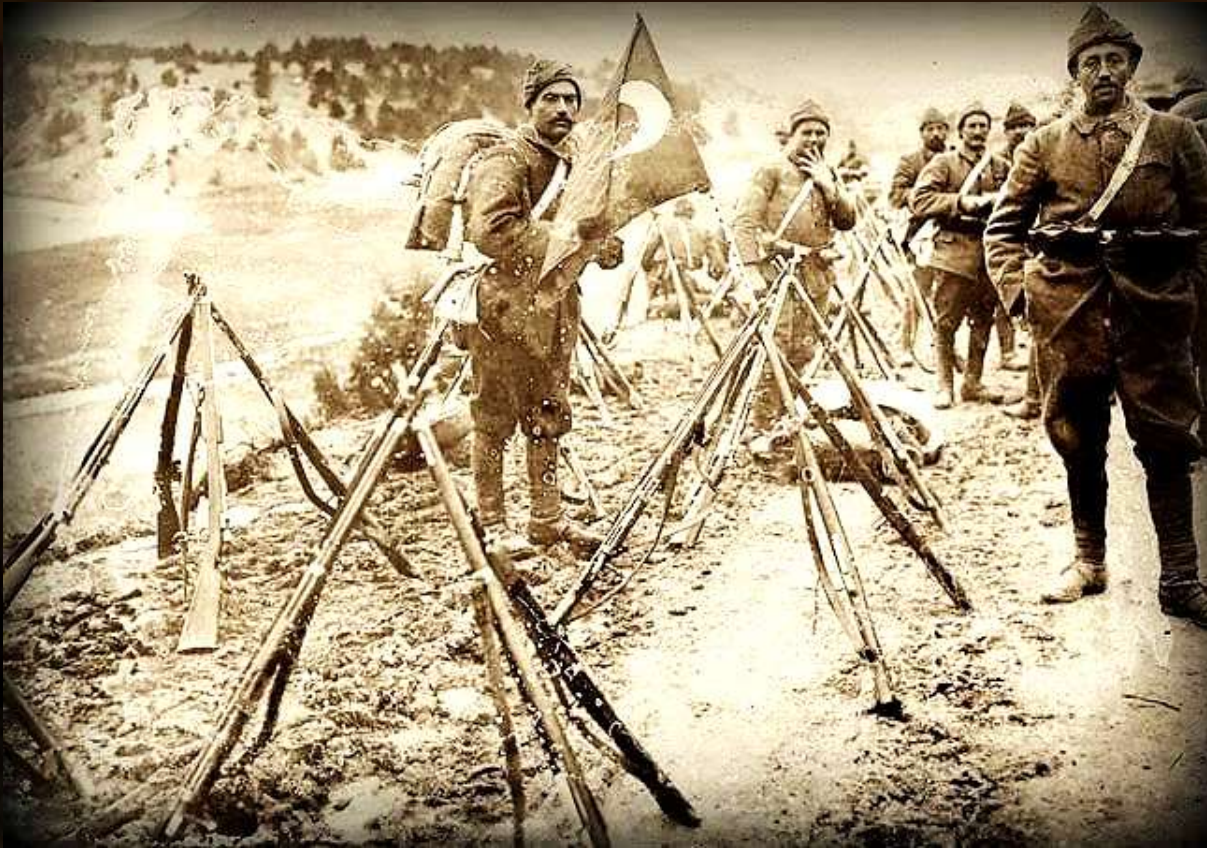
Από το βιβλίο των Γ. Γρυντάκη, Γ. Δάλκου, Α. Χόρτη, Ε. Χόρτη: «Όσα δεν γνωρίζατε για την περίοδο από τους Βαλκανικούς πολέμους έως την Εθνική Αντίσταση». Μεταίχμιο, 2018.

Χάρης Σπυριούνης - Γεώργιος Τσολάκης- Χρήστος Ψειμάδας

Καταστροφή-Διωγμός-Έξοδος

Η είσοδος του τουρκικού στρατού στη Σμύρνη

- ♦ Στις 27 Αυγούστου /13 Σεπτεμβρίου οι κεμαλικοί μπήκαν στην Σμύρνη. Η πόλη παραδόθηκε στις φλόγες και οι Έλληνες και Αρμένιοι κάτοικοί της σε σφαγή.
- ♦ Στις 3 Σεπτεμβρίου επιβιβάστηκαν σε πλοία οι τελευταίοι έλληνες στρατιώτες σημαίνοντας το τέλος του μικρασιατικού ελληνισμού.

Η είσοδος του τουρκικού στρατού στη Σμύρνη

Η Καταστροφή της Σμύρνης

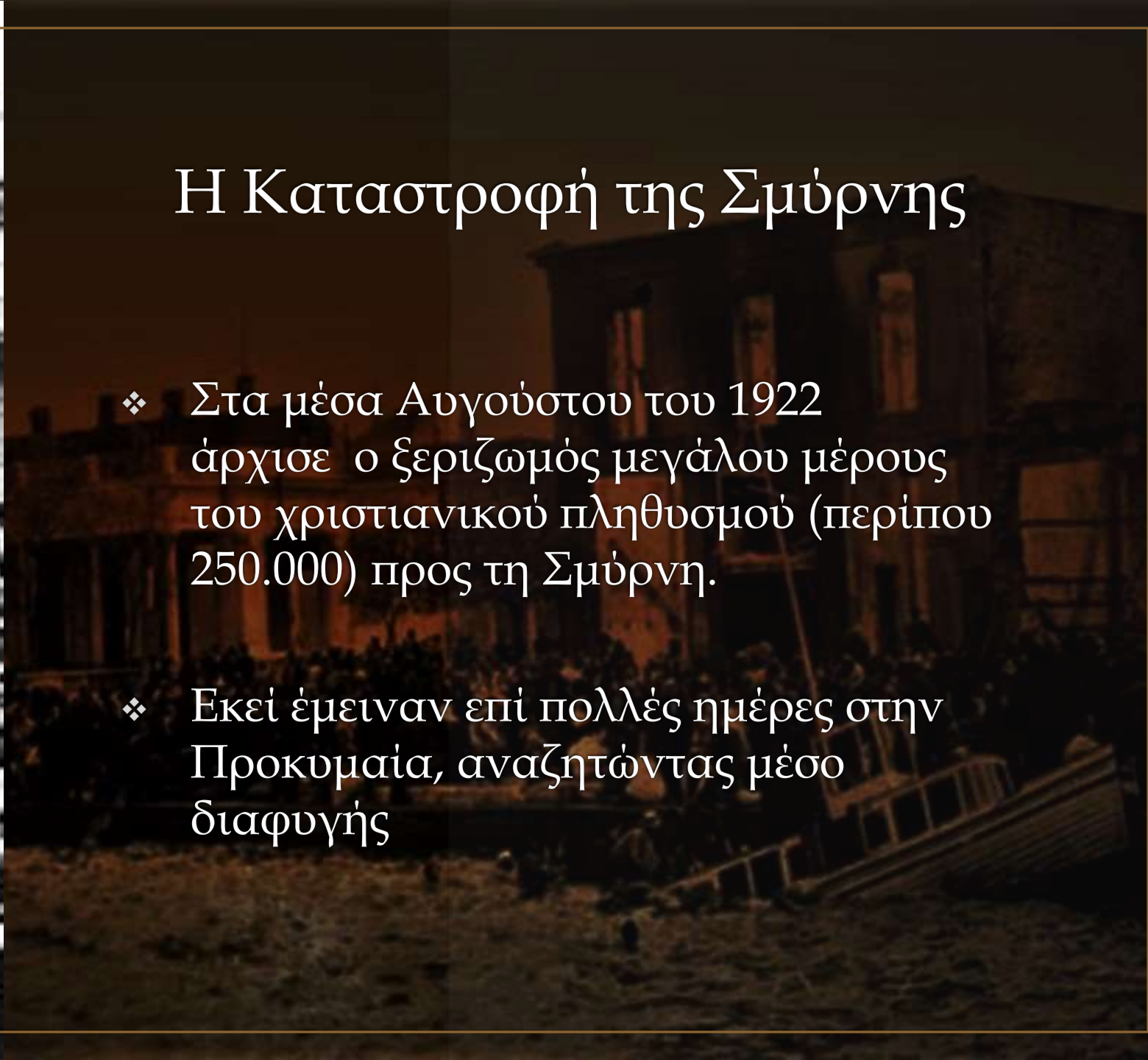
❖ Με τον όρο καταστροφή της Σμύρνης ή αλλιώς Μεγάλη Πυρκαγιά της Σμύρνης αναφέρονται τα γεγονότα της σφαγής του ελληνικού και αρμενικού πληθυσμού της Σμύρνης από τον κεμαλικό στρατό, καθώς και η πυρπόληση της πόλης, τον Σεπτέμβριο του 1922.

Η Καταστροφή της Σμύρνης

- ❖ Στα μέσα Αυγούστου του 1922 άρχισε ο ξεριζωμός μεγάλου μέρους του χριστιανικού πληθυσμού (περίπου 250.000) προς τη Σμύρνη.
- ❖ Εκεί έμειναν επί πολλές ημέρες στην Προκυμαία, αναζητώντας μέσο διαφυγής

Μια απρόσμενη βοήθεια: το ιαπωνικό εμπορικό πλοίο που έσωσε Μικρασιάτες

Ο Μητροπολίτης Σμύρνης
Χρυσόστομος (Καλαφάτης)

Το μαρτύριο του Χρυσόστομου

Τον Αύγουστο του 1922, ο μητροπολίτης Χρυσόστομος, αφού απέρριψε την πρόταση των προσφύγων της Γαλλίας και των ΗΠΑ για φυγάδευση, κλήθηκε στο φρουραρχείο. Ο φρούραρχος Νουρεντίν πασάς δεν δέχτηκε τον χαιρετισμό που του απηύθυνε ο σεπτός ιεράρχης, αλλά τον πλησίασε, του έβγαλε το καλημαύχι και ασκεπή τον έφερε στο μπαλκόνι του κτιρίου κάτω από το οποίο είχε συγκεντρωθεί πλήθος κόσμου, που με κραυγές ζητούσε εκδίκηση. Ο φρούραρχος φώναζε στο πλήθος:

«Εγώ δεν κρίνω. Δεν αποφασίζω. Εσείς ξέρετε καλύτερα από μένα τον εχθρό και τον προδότη του έθνους. Σας τον παραδίδω».

Λίγο αργότερα, ο βουλευτής Εδουάρδος Σουλιέ περιέγραψε ως εξής τον θάνατο του Χρυσόστομου στη γαλλική Βουλή:

«Του ξεριζώσαν τα γένια, τον μαχαίρωσαν, του έκοψαν τη μύτη και τα αυτιά. Στο πλευρό των ανδρών που πήραν μέρος στα βασανιστήρια υπήρχαν και γυναίκες. [...] Οι ναύτες μας που ήταν παρόντες στο μαρτύριο ήθελαν να επεμβουν με τα όπλα, αλλά τους συγκρατούσε με το περίστροφο στο χέρι ο επικεφαλής αξιωματικός. Στη συνέχεια μετέφεραν τον ιεράρχη στις τουρκικές συνοικίες, όπου κυριολεκτικά τον διαμέλισαν και τον άφησαν βορά στους σκύλους...»

Σύμφωνα με άλλη πηγή, ζούσε παρά τα βασανιστήρια και υπέφερε, έως ότου ένας τουρκοκρητικός αστυνομικός τον λυπήθηκε και του έριξε τρεις σφαίρες...

Κ. Παπαδημητρίου, *Ιστορία της νεότερης Ελλάδας*, τ. Β', σ. 402.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΤΟΣ Α' — ΑΡΧΙΜΟΣ 205

ΔΕΥΤΕΡΗ: ΔΗΜ. ΔΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 25

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ: ΓΕΡΑΣ. ΛΥΚΝΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 1-07 — ΤΟ ΘΥΜΟΝ ΔΕΙΤΑ 39

ΙΔΡΥΤΑΙ
ΑΠ. ΚΑΡΑΜΑΝΩ
ΓΕΩΡΓ. ΡΟΥΣΣΟ
ΑΛΕΞ. ΣΙΜΩΝΙΔΗ
ΕΜΜ. ΤΟΥΛΕΡΟ
Γ. ΚΙΣΗΤΑΡΗ
ΚΩΝΣΤ. ΡΕΝΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΟΦΙΛΗΣ

ΠΑΡΑΧΕΙΡΗ
2
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1922

Η ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙΕΤΑΙ — Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΕΚΚΡΕΟΥΡΓΗΘΗ — ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΣΦΑΖΟΝΤΑΙ!

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Ο κ. Πρωθυπουργός της Ελευθερίας, ο οποίος είναι ο κύριος υπεύθυνος της πολιτικής και οικονομικής πολιτικής της Ελλάδας, έχει αποφασίσει να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα. Τα μέτρα αυτά είναι:

- 1. Η διακοπή των εξωτερικών δανείων.
- 2. Η διακοπή των εξωτερικών πληρωμών.
- 3. Η διακοπή των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών.
- 4. Η διακοπή των εξωτερικών επενδύσεων.
- 5. Η διακοπή των εξωτερικών επικοινωνιών.

Εκτός από αυτά τα μέτρα, ο κ. Πρωθυπουργός έχει αποφασίσει να λάβει και άλλα μέτρα, όπως:

- 1. Η διακοπή των εξωτερικών πληρωμών.
- 2. Η διακοπή των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών.
- 3. Η διακοπή των εξωτερικών επενδύσεων.
- 4. Η διακοπή των εξωτερικών επικοινωνιών.
- 5. Η διακοπή των εξωτερικών επενδύσεων.

Ο ΜΑΡΤΥΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Εκ της Ελευθ. Πρωθυμίας: Χρυσόστομος, ο οποίος είναι ο κύριος υπεύθυνος της πολιτικής και οικονομικής πολιτικής της Ελλάδας, έχει αποφασίσει να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα. Τα μέτρα αυτά είναι:

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ «Η ΛΕΝΙΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ»

ΠΑΡΙΣΙΟΣ, Αθηνά 1922 — Η κ. Μαρίν Λένιν, η οποία είναι η κόρη του Κωνσταντίνου Λένιν, έχει γράψει ένα βιβλίο με τον τίτλο «Η Λένις του Αλεξάνδρου». Το βιβλίο αυτό είναι ένα βιβλίο που περιγράφει την ζωή της Λένις, από την παιδική της ηλικία μέχρι την θάνατό της. Το βιβλίο αυτό είναι ένα βιβλίο που είναι πολύ ενδιαφέρον και πολύ σημαντικό για την ιστορία της Ρωσίας.

2^α ΕΚΔΟΣΙΣ

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ
ΝΑ ΣΩΣΗ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ
ΘΑ ΣΤΑΝΟΡΕΣΕΙ ΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ
Ε ΣΥΝΕΡΧΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΠΑΡΙΣΙΟΣ, 1 Σεπτεμβρίου. — Ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος είναι ο κύριος υπεύθυνος της πολιτικής και οικονομικής πολιτικής της Ελλάδας, έχει αποφασίσει να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα. Τα μέτρα αυτά είναι:

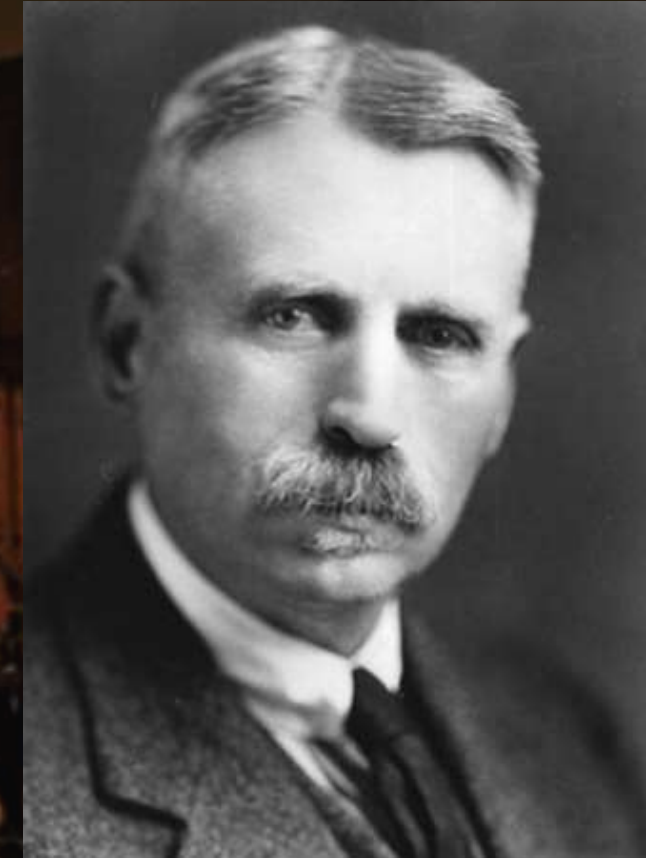
- 1. Η διακοπή των εξωτερικών δανείων.
- 2. Η διακοπή των εξωτερικών πληρωμών.
- 3. Η διακοπή των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών.
- 4. Η διακοπή των εξωτερικών επενδύσεων.
- 5. Η διακοπή των εξωτερικών επικοινωνιών.

Δύο οφειλές του μικρασιατικού ελληνισμού

- ❖ Μετά από έντονη παρέμβαση του Αμερικανού Προξένου Γ. Χόρτον, στάλθηκαν δύο αμερικανικά αντιτορπιλικά για την εξυπηρέτηση των προσφύγων.
- ❖ Ο Άσα Τζέννινγκς έκλεισε συμφωνίες με πλοιοκτήτες και έκανε «μπλόφα» στην ελληνική κυβέρνηση και στους Τούρκους για να διασώσει τους Μικρασιάτες.
- ❖ Χάρη στον Τζένινγκς τελικά σώθηκαν περίπου 58.000 Έλληνες πρόσφυγες από την Σμύρνη

Asa Kent Jennings 1877-1933)
Αμερικανός μεθοδιστής πάστορας

George Horton (1859-1942).
Αμερικανός διπλωμάτης.
Πρόξενος στη Σμύρνη (1911-1917
και 1919-1922)

Η πυρπόληση της Σμύρνης (Σεπτέμβριος 1922)

Λαϊκή εικόνα για
την καταστροφή
της Σμύρνης

ΓΑΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η ΣΜΥΡΝΗ ΜΕΤΕΒΛΗΘΗ ΕΙΣ ΕΡΕΪΙΑ ΚΑΠΝΙΖΟΝΤΑ ΑΙ ΘΗΡΙΩΔΙΑΙ ΤΟΥ ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΥΠΕΡΕΒΑΛΟΝ ΤΟΥΣ ΚΑΝΙΒΑΛΟΥΣ Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΕΚΑΛΥΜΜΕΝΗ ΑΠΟ ΠΤΩΜΑΤΑ

Χθές την 4ην άπογευματινήν ώραν κατέπλευσεν εις τόν λιμένα του Πειραιώς το "Αμερικανικόν φρεγιάτ" της "Εξοχ. Κομάντ" "Ουίνονα" προερχόμενον εκ Σμύρνης. Δι' αυτόν άφίχθησαν 1500—2000 πρόσφυγες Έλληνας, Αρμένιοι και ξένοι άπ' όπου, οτινες άφ' ηρώδονται νέας άγνώστους λεπτομερείας της συνεχιζομένης εις τή Ιωνική παρούσα και την πόλιν της Σμύρνης άφανισμένης "Ελληνικής τραγωδίας, της οποίας τό όλον είναι άδύνατον ν. γνωσθή έάν δέν παρέλθη άρκετόν χρονικόν διάστημα.

Οι χθές άφίχθοντες άνεχώρησαν εκ Σμύρνης την 5ην άπογευματινήν ώραν της προχθές Πέμπτης, είνε δέ πάντες άπόσπαι μέρηρες των άιματηρών και φοικιλέων σκηνών αλίτες ήρσαντο από της πρώτης της παρελθούσης Τρίτης.

Είς τόν λιμένα της Σμύρνης εφύσκειοντο την Πέμπτην έτοιμα πρός άπόπλουν έξ είσέτι άποπλοία παραλαμβάνοντα πρόσφυγας, ήτοι έν "Αμερικανικόν, έν "Ιαπωνικόν, δύο "Γαλλικά και δύο "Ιταλικά. Τά "Ιταλικά και τή "Γαλλικά παραλαμβάνον πρόσφυγας έροδιασμένους μόνον δια καταλλήλως διαβατηρίων. διαπιστώντων την ξένην αὐτῶν ιατροσόφειαν. Τό "Αμερικανικόν όμως και τό "Ιαπωνικόν έδέχοντο πρόσφυγας άνευ έλέγχου της ύγιεινότητος των.

Κατά τας νεωτέρας άφηγήσεις των χθές άφίχθόντων πρόσφυγων, τά έκτελικθέντα έν Σμύρνη γεγονότα περιβαίνουν τά όσα αέτης άνθρωπότης φαντασία. Είνε ανθρωπικώς άνταρμιστικά. Με μίαν λέξιν οι Κεραλικοί ούδένως έρείσθησαν. Εσφάσθησαν μόνον τους όμοιορήτους των και τους "Ισραηλίτας. Διά πάντας τούς λοιπούς έν ήτο τό γενικόν σύνθημα: "Σφαγίμο και φωτιά". Τό γεγονός, ότι ή καταστροφή ήτο οργανωμένη άποδεικνύεται ότι των σιφών άτινα σφάζουν, δηλώνουν, ληστεύουν, άτιμάζουν, τυφελίζουν, και πυρπολούν ήγουνται Τούρκοι άνωματικοί.

Η ΣΜΥΡΝΗ ΑΠΕΡΑΝΤΩΝ ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑ

"Η καταστροφή διήρθε γενική. "Εν άρχή αί οικίαι και τά καταστήματα έλεγκούντο υπό των τακτικών και άτάκτων Τούρκων. "Ακολουθώς έτίθετο πύρε και τό έργον έπεσφαιζέτο μεταβαλλομένων των πάντων εις

τοίως διά κρούτων και βουρδούλων διεγόμενοι επί των μεταξύ της πρώτης και της δευτέρας συννοικίας έψωμάτων.

"Εκεί έκόντες άκόντες διατάσσονταν παρ' άξιωματικών έχόντων προτεταμένα κατ' αὐτῶν τά περιστασιακά νά ζητωκραυγάζουν υπό του Κεράλ. Οι δευτέραις ήρχισαν νά ζητωκραυγάζουν, άλλ. αί φωναί των περιωδωτέρων επνίγνυνται εις τό αίμα, διότι διότι Τούτῶν έκαπολυνθέντα εκ διαφόρων όμυριων, ήρχισαν νά τοίς σπαθίζουν, νά τοίς άποκεφαλίζουν, νά τοίς άκρωτηριάζουν. Πλείστοι πρό της θηριώδους, της έπικερωντοίαν αέτης κτηνωδίας και λυσσής παρελθόντων!

Η ΚΟΛΑΣΙΣ

Τό θέαμα της παραλίας όπου έχουν συγκεντρωθή πανικόβλητοι, περιδαιδύμενοι και τρέμοντες οι πρόσφυγες παρέχεται την τραγικωτέραν εικόνα την όποιαν έχει μέχρι σήμερα νά επιδείξη ή άνθρωπότης. "Ο ρόγχος των πυρποκωτώντων ένοῦται μέτοδς γός των τραυματιών και τούς θρήνους των ζώντων, άποτελείται δ' οὕτω μία σπαρακτική της άνθρωπότης ζωής συμφωρία την όποιαν ούδὲ δαιμόνων γρηχ ή δὲν θά ήτο δυνατόν ποτέ νά συλλάβη. "Η πάλιν και δίψα του πρόσφυγικού λαού συμπληρώνει και έπισφαιρίζει τό Κεραλικόν έργον τό όποιον θά καταλάβη την μελανωτέραν σελίδα της παγκοσμίου ιστορίας.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΛΗΡΗΣ ΠΤΩΜΑΤΩΝ

"Η άποσύνδεσις των πτωμάτων έχει ήδη αρχίσει παρ' όλον ότι την νύκτα τρανέοι άραμπάδες άσχολούνται εις την περιουσία των πτωμάτων και την έξω της πόλεως μεταφοράν αὐτῶν. "Η Σμύρνη οὕτω μεταβάλλεται από στιγμή εις στιγμήν εις έστειν του προμετρηθέν λοιμού τον όποσον αντιμετώπισεν ή άνθρωπότης. Τυρμανιαία και έζοντα πτώματα πλέουν επί του λιμένος της Σμύρνης τό θέαμα των όποιον συγκλονίζει πᾶσαν ανθρωπίνην ψυχήν.

"Ολοι οι Εθνωπαίοι πρόξενοι υπέδειξαν εις τούς διεκμούς των ν. άναχωρήσουν εκ Σμύρνης μή δυνατόν νά έγγυηθώσι περί

νικής προσωπικότητος της έν Σμύρνη έπιτροπής των βοηθημάτων, ό άριθμός των σφαγέντων άνήρχετο μέχρι της πρώτης της χθές εις 120 χιλιάδας κατ' έλάχιστον όριον. "Άλλοι ύπολογισμοί προβαίνουν μέχρι 400 χιλιάδων, τουθ' όπερ θά έξήμαινε την σφαγήν ολοκλήρου του Χριστιανικού πληθυσμού Σμύρνης και πολλῶν χιλιάδων εκ των εκεί καταφυγόντων πρόσφυγων.

"Ολοι όμως αί περιγραφαι συμπιπτουσιν εις έν σημείον, ότι ή Σμύρνη μετατράπη εις αληθήν σφαγείον. Είς πολλές όδοις τά πτώματα είνε σωρευμένα μέχρι τοιούτου σημείου ώστε είνε αδύνατος ή διάβασις. "Ηρχισε δέ ήδη ή δυσωδία της άποσυνθέσεως. Πολλοί έκκλησίοι, αλίτες είχαν πληρωθή υπό πυράδων Χριστιανών, έπυρπολήθησαν, άπαντες δέ οι έν αὐταίς εῖδον οικτρὸν θάνατον.

"Εσφάγησαν και ξένοι ύπήκοοι. "Εκκλησίοι πληρείς πρόσφυγων άνετινάχθησαν εις τόν αέρα. "Ο θρήνος και αί σιμαγαί ήκούοντο εις μεγάλην άπόστασιν".

Η ΠΥΡΚΑΤΑ ΕΝ ΥΦΕΣΙ

"Ο κυβερνήτης του καταδρομικού "Ελλην. ένηλεγκήρας χθές εις τό όπουργείον των Ναυτικών διε ή από τριήμερον κυματομέτρη την Σμύρνην πυρκαϊά εφύσκειται έν ύφέσει. "Επίσης άγγέλλει ότι οι Τούρκοι έδωσαν πύρ εις την πόλιν των Βρυούλλων εκ τωσάων διαφόρων σημείων.

"Ηγγέλθη εις τό όπουργείον των Ναυτικών ότι "Αγγλικόν άντιτορπιλικόν άπέπλευσε χθές εκ Σμύρνης διά Πειραιά, μεταφέρον διαχιλίους πρόσφυγας, έξ ών 1200 ύπήκοοι

"Η πληροφορία περί βομβαρδισμού της Τουρκικής συνοικίας Σμύρνης από του "Αγγλικού στόλου δέν έπαβεβαιώθη. Οι Σύμμαχοι ναύαρχοι είχαν δηλώσει πρὸς τόν Τούρκον διοικητήν ότι "θα έβομβάρδιζον την Τουρκικήν συνοικίαν, εάν διαπραττόντο σφαγαί κατά των Χριστιανών, αλλά δέν έπραγματοποίησαν την άπειλή των.

ΑΝΕΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

"Ο ύπουργός των Εξωτερικών κατ' την χθεσινήν του συνάντησιν μετά των ξένων πρεσβευτών συνωμίλησε και περί της έν Σμύρνη καταστάσεως. Οι πρεσβευται εξέφρασαν τας συμπάθειας των πρὸς την "Ελληνικήν Κυβέρνησιν και όμολόγησαν ότι αί σφαγαί του Χριστιανισμού έν Μ. "Ασία ύληήσαν άνευ προηγουμένου εις την ιστορίαν.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

"Η Κυβέρνησις απέβύβασεν όπως άπειθונה έντονον διαμαρτυρίαν πρὸς τή ξένα κράτη και τόν πεπολιτισμένον κόσμον διά τας Τουρκικάς σφαγας και θηριωδίας έν Σμύρνη και Μ. "Ασία. Τό κείμενον της διαμαρτυρίας κατατίθεται.

ΟΙ ΠΥΡΙΚΑΥΤΟΙ ΤΟΙΧΟΙ

Κατά πληροφορίας πρόσφυγων άφίχθόντων κατά τας μεθωνικέτους ώρας διά του άτμοπλοίου "Αλφεινέγκρος, όλοι οι κάτοικοι της Σμύρνης έχουν διακινωθή εις μίαν στενήν λωρίδα κατά μήκος της άποβάθρας. Οι τοίχοι των παραλιακών οικιών καταρρέουν εκ της πυρκαϊας και καίουν πολλούς εκ αὐτών. "Ο χθές άφίχθεις Μητροπολίτης "Εδέσου έπιστάζεται εκ μέρους των κινδυνεύόντων Συμρυναίων την εσθλαγνίαν των "Ελληνικών άρχῶν και ζήτη νά διαλῶσιν άτμόπλοια πρὸς σωτηρίαν του άπομείνοντος Συμρυναϊκού

Απολογισμός

- ❖ 1.500.000 Έλληνες εγκατέλειψαν τις εστίες των προγόνων τους
- ❖ Πάνω από 600.000 Έλληνες της Μικράς Ασίας σφαγιάστηκαν από τους Τούρκους (άγνωστος στην πραγματικότητα ο αριθμός)
- ❖ Τα εδάφη στην Ανατολή χάθηκαν
- ❖ Κατάρρευση της Μεγάλης Ιδέας

Ιστοριογραμμή

Συνθήκη των Σεβρών -
Εκλογές και επιστροφή
Κωνσταντίνου

1920

1920-1922

Φυγή της ελληνικής
διοίκησης από την Τουρκία

900.000 Έλληνες ξεριζώθηκαν από τις
πατρογονικές τους εστίες και ήρθαν στην
Ελλάδα για να ξαναφτιάξουν όπως
μπορούσαν την ζωή τους.

Τέλη καλοκαιριού του 1922

Σεπτέμβριος του 1922

Καταστροφή της Σμύρνης, 7 ημέρες μετά
την αποχώρηση και του τελευταίου
ελληνικού στρατιωτικού τμήματος από τη
Μικρά Ασία και μετά την είσοδο του
τουρκικού στρατού στην πόλη.

Εξελίξεις μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή

Αναστασία Πηλιχού - Βασιλική Τριανταφύλλου - Σωτηρία Τσιρογιάννη - Διδώ Χούνδρη

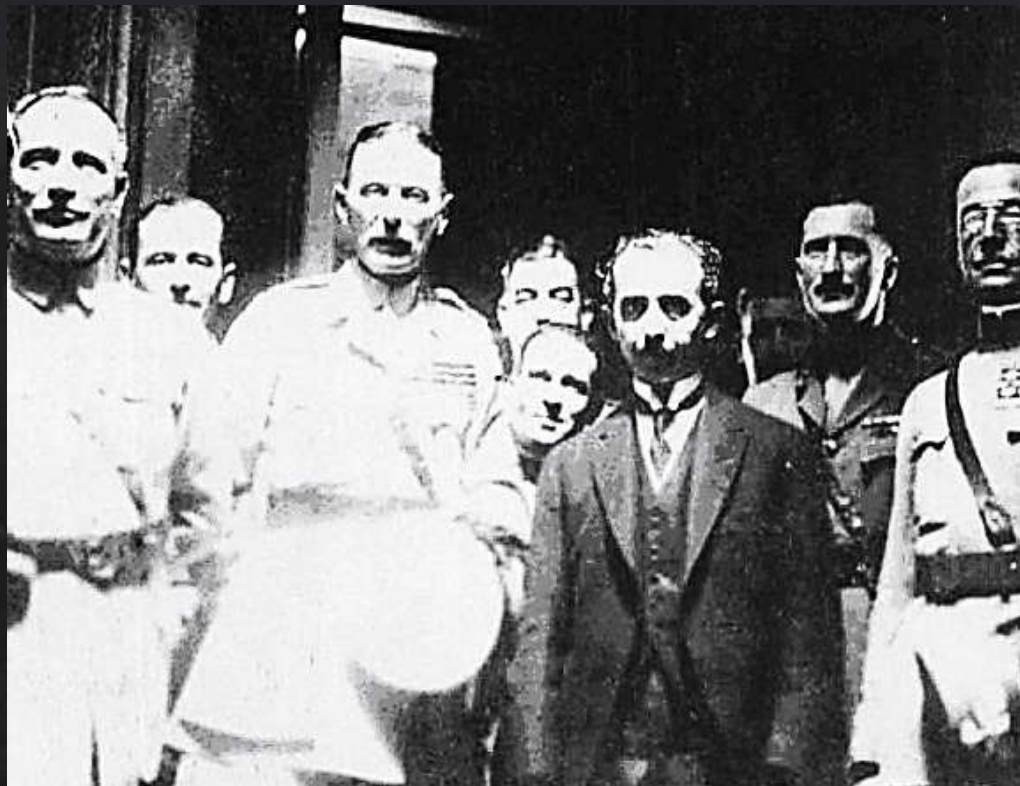

Οι πρωταγωνιστές του Κινήματος του 1922: Πλαστήρας, Γονατάς, Φωκάς

Ο Νικόλαος Πλαστήρας, ο
«Μαύρος Καβαλάρης» (1883 –
1953)

Οι πρωταγωνιστές

ΠΑΤΡΙΣ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

ΤΟ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ ΑΝΕΧΩΡΗΣΑΝ ΟΙ Κ.Κ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

ΘΑ ΔΙΕΔΑΧΘΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΧΗΣ

ΤΟ ΧΘΕΣΙΝΟΝ ΜΑΚΡΟΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΚΡΟΚΙΔΑ

Χθὲς περὶ τὴν 1 π.μ. ὡρὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν συνήλθε, εἰς σύσκεψιν τὸ ὁ ποσὺν τῶν Συμβούλων, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλάθον μέρες καὶ οἱ ἀρχιστράτηγοι τῆς ἐπιχειρηματικῆς ἐστρατείας κ.κ. Γ'ασιῆς καὶ Π'λαστήρας.

Ἐκτὸς τὴν συνστροφάν τούτην, ἡ ὁποία παρατάθη μέχρι τῆς 2 1/2 π.μ., ὁ κ. ὑπουργὸς

ἀδελφὸς Μαζαράκης ἐπιστήμης ταγὸς. Ἐλαστήρας συνταγματάρχης μέλος τῆς ἐπιχειρηματικῆς ἀποστολῆς καὶ Σαρρηγιάννης συνταγματάρχης τοῦ Ἐλευθερίου. Τούτους οὐ εὐρέθουν ὁ λοχαγὸς κ. Μασλὴς καὶ ὁ ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Οὐκυνόπουλος.

Οἱ ἀποσπασθέντες τὴν ἀποστολὴν ἀνχωρήσαν, χθὲς περὶ

χθὲς πρὸς τὴν 11 π.μ. ὡρὰν πρὸς τὴν Πάτριδα.

ΟΙ ΚΡΗΤΕΣ ΠΑΡΑ ΤΟ κ. ΚΡΟΚΙΔΑ

Τὴν προσηρθεῖσα τοῦ ὑπουργοῦ συμβουλίου κ. Κρόκιδα ἐπισκέφθησαν χθὲς τὸ ἀπαιγεῖται οἱ Κρήτες πολιτευόμενοι πᾶσιν τῶν ἀσχυρώσεων καὶ τὴν παρακάλεσαν, ἡ γρηγορῶς διὰ τὴν ἄμεσον ἐγκατάστασιν ἀρχόντων ἐν Κρήτῃ.

ὡς κ. Κρόκιδης ἀνακοίνωσε χθὲς τὴν δευτέραν διὰ ἀποστολῆς καὶ τὴν τηλεγράφου πρὸς τὴν κ. ΥΠΟΛΙΤΗΝ, δι' αὐτὴν παρακαλεῖται ὡς ἐλπιώμενη τὴν ἀπόφασιν τοῦ καὶ θεοῦ τὸ χαρταπολάνειον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Σχετικῶς μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ προέδρου τῆς ἐκτελεστικῆς μετατὴν ἀρνήσιν τοῦ κ. Μασλὴ ὁ κ. Κρόκιδης ἀνακοίνωσε διὰ τοῦ, ὁ

Οι εκπρόσωποι των Μεγάλων Δυνάμεων στην παραλία των Μουδανιών

Η ανακωχή των Μουδανιών (30.9/12.10.1922)

- ◈ Διάσκεψη στα Μουδανιά, αρχικά χωρίς τους Έλληνες
- ◈ Όροι ανακωχής :
 - 1) άμεση αποχώρηση του Ελληνικού στρατού από την Ανατολική Θράκη
 - 2) παράδοση της Α. Θράκης στους Τούρκους
 - 3) εκκένωση της περιοχής από τους Έλληνες κατοίκους της εντός 15 ημερών
- ◈ Αρχικά η Ελληνική αντιπροσωπεία αρνήθηκε να υπογράψει, τελικά υπέγραψε, μετά από συνεχείς πιέσεις

Υπογραφή ανακωχής των Μουδανιών (30.9/12.10):

- ❖ 1 Οκτωβρίου: αποχώρηση ελληνικού στρατού και αμάχου πληθυσμού (250.000 Έλληνες) από την Ανατολική Θράκη
- ❖ 12 Νοεμβρίου: παράδοση της διοίκησης στους Τούρκους

Στρατιά του Έβρου

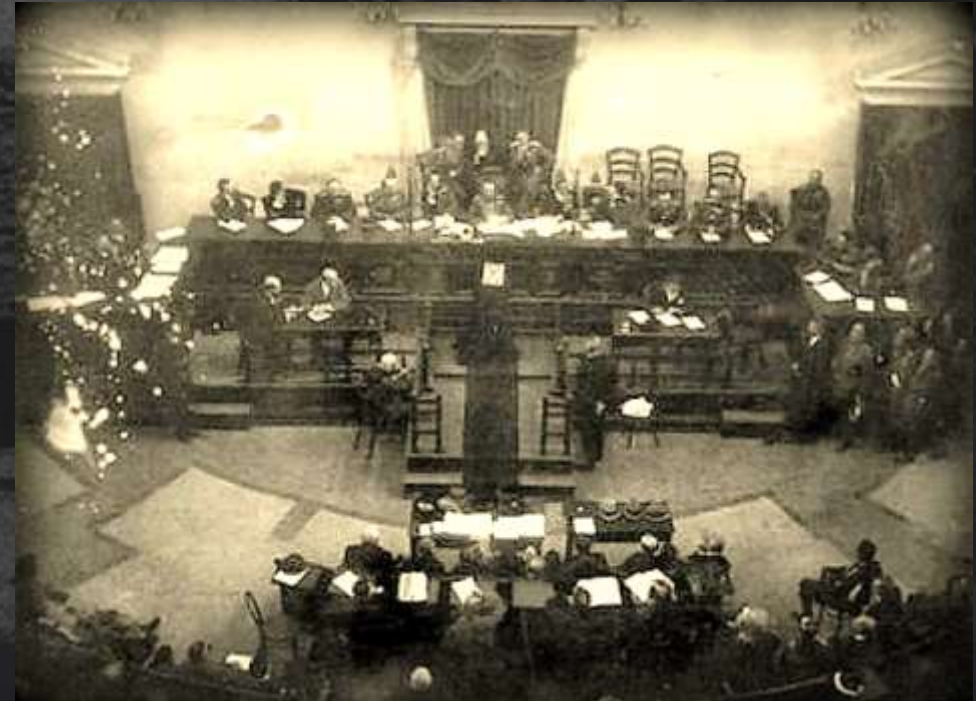
Ο Πάγκαλος επιθεωρεί τη Στρατιά του Έβρου

Δεκέμβρης 1922:

- ♦ Ανασυγκρότηση Στρατιάς από Θεόδωρο Πάγκαλο.
- ♦ Πολύτιμο διαπραγματευτικό όπλο του Βενιζέλου στη Λοζάνη.
- ♦ Σκοπός Πάγκαλου: προέλαση στρατιάς μέχρι την Κωνσταντινούπολη
- ♦ Άρνηση Γονατά και Βενιζέλου.

Μια προβληματική «κάθαρση»: Η «δίκη τῶν ἑξ»

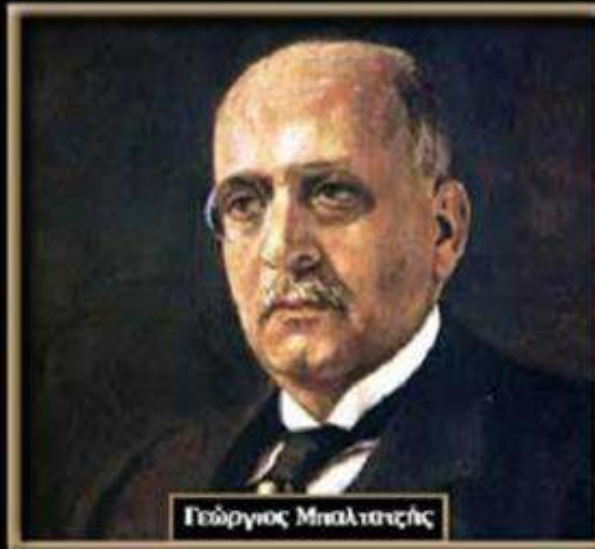
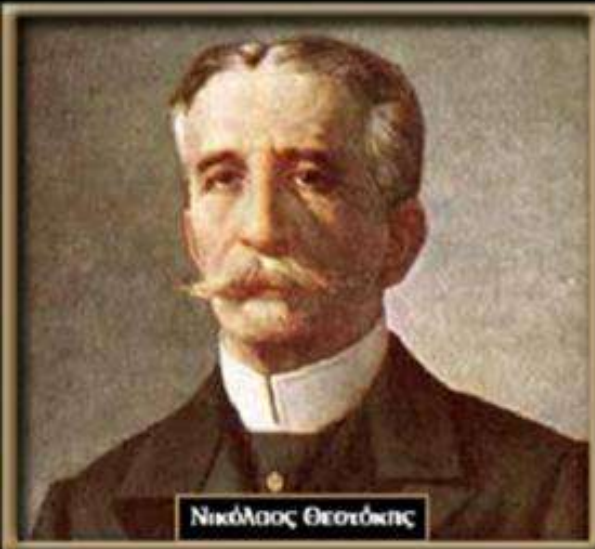
- ♦ Δίκη των υπεύθυνων για τις συνέπειες τις Μικρασιατικής εκστρατείας
- ♦ Ονομάστηκε έτσι καθώς ἑξι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν σε θάνατο (δικάστηκαν ἄλλοι 2)
- ♦ Διεξήχθη από 31 Οκτωβρίου ἕως 15 Νοεμβρίου του 1922

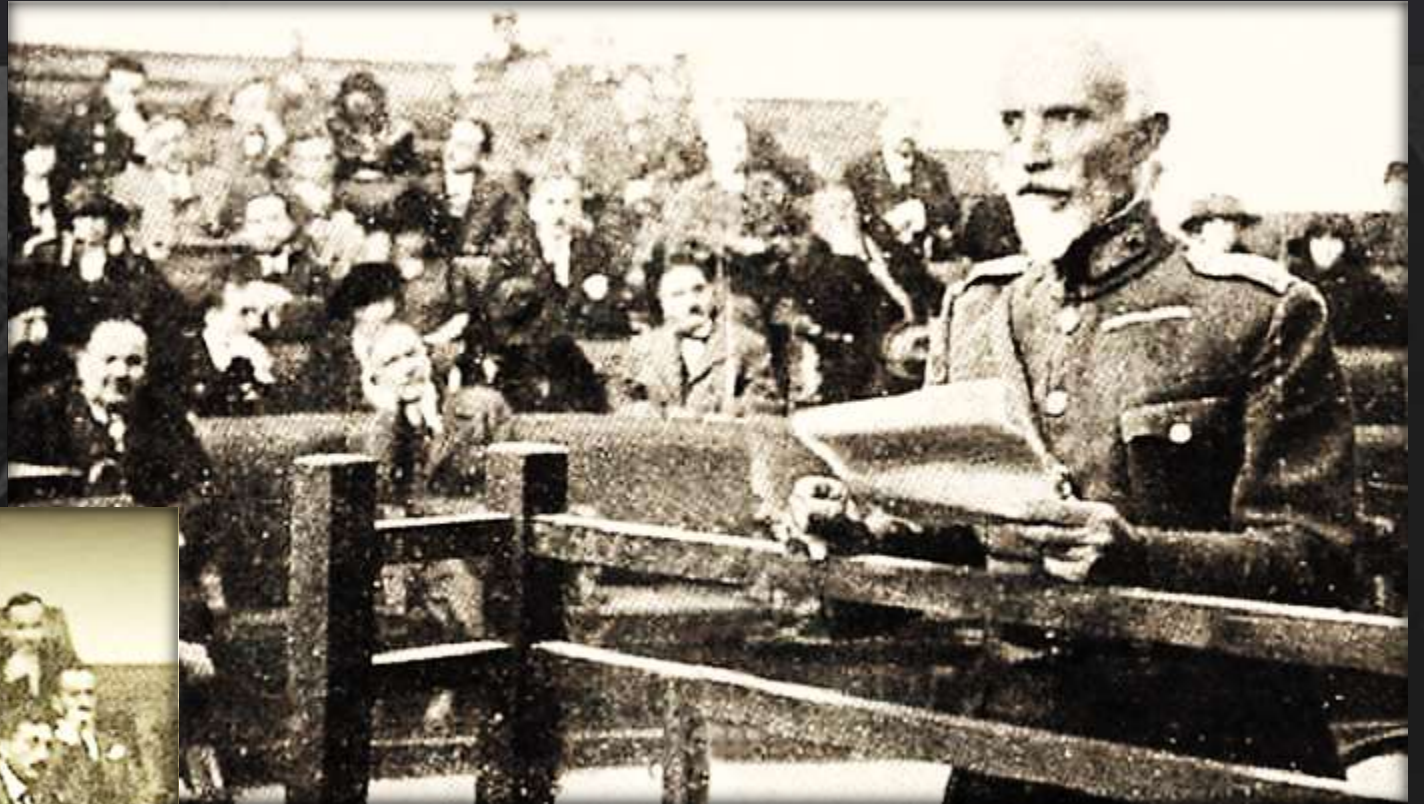

Οι κατηγορούμενοι

- ◊ Δ. Γούναρης (πρώην πρωθυπουργός)
- ◊ Ν. Στράτος (πρώην πρωθυπουργός, πρώην υπουργός ναυτικών & εσωτερικών)
- ◊ Π. Πρωτοπαπαδάκης (πρώην πρωθυπουργός)
- ◊ Γ. Μπαλτατζής (υπουργός εξωτερικών)
- ◊ Ν. Θεοτόκης (υπουργός στρατιωτικών)
- ◊ Γ. Χατζηανέστης (διοικητής της στρατιάς της Μ. Ασίας τους τελευταίους 3 μήνες)
- ◊ Μ. Γούδας (υποναύαρχος & πρώην υπουργός)
- ◊ Ξ. Στρατηγός (υπουργός συγκοινωνιών)

Η «δίκη τῶν ἑξ»

Η εκτέλεση των έξι βάθυνε τον διχασμό

ΕΚΤΕΛΕΣΘΗ Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΤΥΦΕΚΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΔ'ΚΩΝ

Χθές τήν μεσημβρίαν υπό του
Γραφείου Τύπου της 'Επανα-
στατικής επιτροπής εξέδόθη το
κάτωθε·

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

»Τήν 11 καὶ 308 π. μ. τῆς
σήμερον εἰς τὸν παρὰ τὸ Γουδῆ
χωρὸν ἐξετελέσθη ἐν πλήρει
στρατιωτικῇ τάξει ἡ θανατικὴ ἐκ-
τέλεσις τῶν ἑξ κατὰδικασθέντων
ὑπὸ τοῦ 'Εκτελεστικοῦ 'Επαναστατι-
κοῦ Στρατοδικείου ὑπευθύνων
τῆς Μικρασιατικῆς καὶ ἀσφα-
φῆς, ἤτοι τῶν ἀπαρτισάντων τὸ
Συμβούλιον τῶν πέντε πολιτικῶν
Π. Πρωτοπαπαδάκη, Δ. Γού-
νορη, Ν. Στρατόν, Γ. Μπαλντ-
τῆ καὶ Ν. Θεοτόκη καὶ τοῦ ἀρ-
χιστρατήγου τῆς ἡμέτης Γ. Χα-
τζίανέση. Τῆς ἐκτελέσεως προ-
ηγγήθη ἡ στρατιωτικὴ καθαίρεσις
καὶ ἡ Θεία μετ'ἀληφες ἐν ταῖς
φυλακαῖς Αἰθέρωφ. Οἱ νεκροί,
μεταφερθέντες πάραντα εἰς τὸ
Δ' Νεκροταφεῖον, παρεδόθησαν
εἰς τοὺς οἰκείους τῶν πρὸς τα-
φήν. Πρὸ τῆς ἐκτελέσεως οἱ κα-
τάδικοι ἐρωτηθέντες περὶ τῆς ὑ-
στάτης θελήσεώς των, οὐδὲν εἶ-
πον».

Χθὲς περὶ τὴν 3ῃν μ.μ. ὥραν
ἐκηδεύθησαν ἐκ τοῦ γαοῦ τοῦ Δ'
Νεκροταφείου οἱ τυφεκισθέντες
πολιτικοί, παρισταμένων τῶν οἱ
«ζώντων».

